

Handläggare:

Ekonomisk prognos: L Nevbrant 508 04 038

Prestationsuppgifter: A Ödmark 508 05 178

Dnr 100 - 385 - 2008

Sammanträde 18 september 2008

Till

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Månadsrapport september 2008

- ekonomi och verksamhet

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att lägga rapporten till handlingarna

Leif Spjuth
stadsdelsdirektör

Vid stadsdelsnämndens ordinarie sammanträden (under mars-juni och augusti-november) lämnar förvaltningen *månadsrapporter*, som utgör förvaltningens fortlöpande rapportering till nämnden om ekonomi och prestationsutveckling.

Prognostiserade avvikelser rapporteras varje månad även till stadsledningskontoret. Två gånger under året (maj och september) lämnar nämnden genom *tertiärrapporter* utförlig uppföljningsrapport till kommunstyrelsen

Enligt föreliggande rapport redovisas ett förväntat underskott på 11,8 mnkr, vilket motsvarar 0,9 % av nämndens nettobudget. Den ekonomiska prognosen baseras på bokförda värden under januari-augusti 2008 samt prognostiserade värden för resterande del av året.

Bilagor: 1. Ekonomisk prognos per 10 september 2008
2. Prestationer och nyckeltal per 10 september 2008

Kommentarer till Månadsrapport september 2008

Ekonomisk prognos 2008

I föreliggande prognos redovisas förväntat underskott om 11,8 mnkr (0,9 % av nämndens nettobudget). Prognosen baseras på bokförda belopp under januari-augusti samt prognostiserade belopp för återstående del av året. De underskott som redovisas är före planerade åtgärder. Endast effekter av redan genomförda åtgärder är beaktade i prognosen.

Arbete pågår med att genomföra planerade åtgärder och ta fram ytterligare. Verksamhetsavdelningarna redovisar varje månad beräknade ekonomiska effekter av åtgärdsplanerna.

Förskoleverksamhet

Bilaga 1 (sid 2 och 7) samt Bilaga 2 (sid 2)

Inom förskoleverksamheten prognostiseras överskott om 22,5 mnkr.

I årets budget beräknas genomsnittligt antal barn i stadsdelsnämndens *förskolor* till 2 112 barn. Den 31 mars 2008, som är ett av årets två avläsningstillfällen för beräkning av nämndens slutliga medelstildelning, var 2 230 barn inskrivna i förskolorna. Vid avläsningstillfället den 24 september uppskattas antalet inskrivna barn till ca 2 170. Att det är färre inskrivna barn under hösten – trots tillkomst av fler platser - är naturligt med hänsyn till att andelen barn 1-3 år är högre på hösten, något som innebär i genomsnitt färre barn i grupperna. Sammantaget innebär barnantalsutvecklingen att nämndens budget beräknas öka med netto ca 11 mnkr. Genomsnittlig kostnad per barn beräknas till ca 99 tkr.

I budgeten beräknas genomsnittligt antal barn i *familjedaghem* till 121. Den 31 mars var 125 barn inskrivna och vid avläsningstillfället i september uppskattas antalet till 117. Genomsnittskostnaden per barn beräknas till ca 110 tkr.

Förskolorna tillförs 81 000 kronor per inskrivet barn ("peng"), vilket innebär en ökning med 5 200 kr från föregående år. Trots detta och uppräknade av lokalbudgeten uppkommer inom förskoleverksamheten överskott om 22,5 mnkr. Detta balanserar underskott som beräknas uppkomma inom andra delar av nämndens ansvarsområde.

De tio förskoleenheterna är organiserade som resultatenheter och samtliga beräknar underskott i årets resultat. Underskotten täcks av medel ur resultatfonden och belastar därmed inte nämnden. För familjedaghemmen, som inte är resultatenhet, beräknas underskott.

På *intäktssidan* kommer utfallet av föräldraavgifter att bli något högre än vad som ursprungligt beräknats till följd av barnantalsökningen. Av beräknade övriga intäkter avser 2,3 mnkr försäkringsersättning för inventarier, som gått förlorade vid eldsvåda. Dessa medel täcker beräknat underskott inom posten övergripande uppgifter.

Äldreomsorg

Bilaga 1 (sid 3 och 7) samt Bilaga 2 (sid 3-4)

Inom äldreomsorgen prognostiseras underskott om 8,1 mnkr.

Av underskottet hänför sig 3,6 mnkr till *Nälsta servicehus*. Förvaltningen har sett över kostnaderna och bemannat utifrån behovet - trots det kan underskott inte undvikas. I dagsläget står 14 lägenheter tomma och fem personer är på väg att flytta. Efter kommunstyrelsens beslut om Nälsta servicehus har förvaltningen sagt upp lokalerna och utarbetar inför nämndsammanträdet i oktober ett förslag till trygghetsboende. Diskussion pågår med Stockholms hem om framtida inriktning. Kostnader för lokalerna och tomgångshyror kvarstår under år 2008.

För *hemtjänst i egen regi* prognostiseras underskott om 6,3 mnkr. De åtgärder som redovisats har gett effekt vid alla enheter utom en. Vissa personalärenden är dock komplexa och belastar enheternas ekonomi hela året och har därför inte tagits med bland åtgärderna för

2008. En av hemtjänstenheterna står för 4,4 mnkr av hemtjänstens totala underskott. Åtgärder för förbättrat ledarskap och interna rutiner på enheten har visat sig nödvändiga. Enheten har sedan den 1 september en ny chef, som nu systematiskt går igenom enheten för att komma tillrätta med underskottet.

En bidragande orsak till underskottet är en diskrepans mellan tid för beställda insatser och utförda insatser. Verksamheterna har inte tillräcklig kontroll på att intäkterna stämmer överens med biståndsbesluten i de olika ärendena. Beställarenheten har omfattande beställningar av insatser på natten och utförarna har svårt att klara dessa inom befintliga ersättningsnivåer. En genomgång pågår av alla ärenden och en översyn av nattinsatser genomförs tillsammans med beställarenheten.

Under år 2007 uppkom underskott om 2,3 mnkr för den resultatenhet som omfattade hemtjänst i egen regi. I och med att den enheten avvecklats som resultatenhet belastar dess ingående underskottet nämndens resultat år 2008.

Ett projekt med nyckelfria lås startar i september 2008 inom en enhet för att minska restider vid larm och säkra nyckelhanteringen på enheterna.

Driften av Råcksta sjukhem går över till Carema fr.o.m. den 15 september. Drygt 20 anställda har valt att vara kvar i stadsdelsförvaltningen. Detta bedöms inte medföra övertalighet i och med att alla placeras i ordinarie verksamheter.

Hemtjänst - beställare

Hemtjänsten omfattar i genomsnitt ca 1 700 äldre i både ordinärt boende och servicehus. Dessa har vård- och omsorgsinsatser i varierande grad enligt 18 olika nivåer. Räknat i antal personer utgör andelen i ordinärt boende ca 90 % och servicehus ca 10 %. Överlag har hemtjänsttagarna i servicehus större insatsbehov, varför hemtjänsten i servicehus utgör ca 25 % av den totala hemtjänsten uttryckt i antal timmar.

Hemtjänstens *prestationer* mäts i *antal timmar*, som i budgeten beräknats till ca 584 000. Under perioden januari-augusti 2008 har utförts 394 000 timmar - prognosen för året innebär ca 590 000 timmar.

För hemtjänst budgeteras *kostnader* om 177 mnkr. En ökning av antalet äldre som har hemtjänst har inträffat under året och antalet timmar per person har ökat - motsvarande minskning gäller antalet placeringar i sjukhem och gruppboende. Eftersom hemtjänst ges i olika nivåer är det inte meningsfullt att redovisa något nyckeltal som kan anses representativt för verksamhetsformen. Grovt kan anges en genomsnittskostnad per hemtjänsttagare och år om ca 80 tkr i ordinärt boende och ca 265 tkr i servicehus.

Vård- och omsorgsboende - beställare

Vård- och omsorgsboende omfattar i årets budget 477 platser (ålderdomshem 28, sjukhem 212, gruppboende 222, korttidsplatser 15). För perioden januari-augusti uppgår antalet ianspråktaga platser till i genomsnitt ca 468. Fortlöpande mäts *prestationerna* i antal *boendedygn*, som räknas om i antal platser.

För vård- och omsorgsboende har budgeterats *kostnader* om 272 mnkr. Förvaltningen beräknar ett utfall om ca 264 mnkr. Som *nyckeltal* anges *kostnad per plats och år*. Generellt har hittills beräknats 564 tkr/plats/år (ålderdomshem 493 tkr, sjukhem 558 tkr, gruppboende 571 tkr och korttidsplats 649 tkr). Enligt stadens nya system för ersättningsnivåer, som införts från halvårsskiftet, ersätts flertalet av platserna enligt nivå 2 med 534 tkr till utförare i kommunal regi och 563 tkr till privata utförare. Det systemet omfattar inte korttidsplaceringar.

Omsorg om personer med funktionshinder

Bilaga 1 (sid 4) samt Bilaga 2 (sid 5-6)

Inom omsorg om funktionshindrade prognostiseras underskott om 13,3 mnkr.

Underskottets ökning jämfört med prognosen i tertialrapport 1 hänför sig till en justerad beräkning av prestationsförändringarnas konsekvenser.

Den främsta förklaringen till beräknat underskott är ökning under året av vissa slag av insatser. Främst har insatserna för personer med neuropsykiatrisk diagnos (Asperger och ADHD) ökat från 55 personer i januari till 80 i augusti och antalet barn har ökat med 25 under året. Det betyder insatser som boende, daglig verksamhet, boendestöd, hemtjänst, hemvårdsbidrag, ledsagning, korttidsinsatser och avlösarservice.

Stadsdelsförvaltningen har betalningsansvar för 27 personer vid privata gruppboendestäder. Detta bidrar till det ekonomiska underskottet eftersom priserna vid dessa enheter oftast ligger högre än den budgettilldelning nämnden erhåller genom resursfördelningssystemet.

Vid två privata gruppboendestäder, som är belägna i Hässelby, har placerats 11 personer genom beslut i andra stadsdelsnämnder och kommuner. Betalningsansvaret efter gjord placering åvilar Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd i och med att de som placeras blir folkbokförda i Hässelby. De placerande stadsdelsförvaltningarna har sålunda inte något ekonomiskt incitament att ifrågasätta utförarnas begärda priser. De aktuella gruppboendestäderna har en verksamhetsinriktning med vårddygnspriser, som ligger betydligt över vad resursfördelningssystemet ger som ersättning till stadsdelsnämnden. Det belopp per år som Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd tvingas betala till utförarna med uppgår till 14,2 mnkr – det belopp som resursfördelningssystemet tillför nämndens budget är 6,9 mnkr. Mellanskillnaden – drygt 7 mnkr - innebär en icke obetydlig finansiell belastning för stadsdelsnämnden.

Enligt förvaltningens uppfattning är detta ett systemfel i stadens resursfördelning. För år 2008 gäller temporärt att halva ”mellanskillnaden” tillförs nämnden som budgetförstärkning. I finansborgarrådets budgetförslag för år 2009 föreslås att denna budgetförstärkning slopas. De merkostnader som uppkommer för stadsdelsnämnden beror enbart på det faktum att aktuella privata gruppboendestäder är geografiskt lokaliserade till Hässelby.

Intäkterna från försäljning av daglig verksamhet och barn- och ungdomsplatser är lägre än beräknat. Granhults barn- och ungdomsboende är under avveckling och har sedan två månader enbart en av fyra platser belagd.

Förvaltningen strävar efter att utnyttja alla resurser effektivt. Under året knyts en ytterligare lägenhet till en gruppboendestad. Planeringen att ytterligare två lägenheter knyts till en annan gruppboendestad har avbrutits av kostnadsskäl. Detta slag av förtätningar undersöks för att bättre ta tillvara personalresurserna genom att bl.a. nattpersonalen finns för fler brukare, inte nyrekrytera personal utan höja sysselsättningsgraden för dem som önskar.

Tre verksamheter övergår i privat regi från och med den 1 oktober: Två gruppboenden och en daglig verksamhet. 26% av personalen (nio personer) vid gruppboendestäderna har aviserat att de vill stanna kvar och fortsätta att arbeta i staden. Arbete pågår för att erbjuda nya arbetsplatser. All personal vid den dagliga verksamheten följer med till den nya arbetsgivaren. Hittills har 13 (50%) av personalen begärt tjänstledigt i 6 månader.

Prestationerna beskrivs i form av antalet insatser per månad. Vissa slag av insatser är omfattande - exempelvis kostar boendet i en gruppboendestad i genomsnitt ca 70 tkr i månaden. Andra insatser - exempelvis ledsagarservice eller hemvårdsbidrag - kan kosta endast några tusen kronor. De flesta som är beviljade insats enligt LSS har ofta två eller flera insatser samtidigt.

LSS-insatser med prestationsrelaterad medelstilleddning (bilaga 2 sida 5)

Mätt i ekonomiska termer utgörs större delen (ca 75 %) av omsorgen om funktionshindrade av sådana insatser enligt LSS, för vilka nämnden tilldelas slutlig budget i huvudsak utifrån antal prestationer (mäts vid två avläsningstidpunkter under året). Aktuella insatser och deras omfattning framgår av följande tabeller:

<i>Antal insatser i snitt per månad</i>	<i>Budget 2008</i>	<i>Prognos 2008</i>
Gruppboendestäder	102	106
Barn- och ungdomsboende	16	18
Korttidsinsatser barn och ungdom	70	87
Korttidsinsatser vuxna	19	18
Daglig verksamhet	150	176
Pers ass enl LASS (20 veckotimmar)	98	99
<i>S:a LSS-verksamhet med i huvudsak prestationsrelaterad medeltilldelning</i>	<i>454</i>	<i>506</i>

<i>Belopp mnkr</i>	<i>Budget 2008</i>	<i>Prognos 2008</i>
Gruppboendestäder	83,9	92,1
Barn- och ungdomsboende	15,9	16,7
Korttidsinsatser barn och ungdom	12,9	11,9
Korttidsinsatser vuxna	2,6	2,0
Daglig verksamhet	40,0	44,2
Pers ass enl LASS (20 veckotimmar)	22,9	23,3
<i>S:a prestationsrelaterad LSS-verksamhet</i>	<i>178,2</i>	<i>190,2</i>

Det ökande antalet insatser medför att kommunstyrelsen justerar nämndens budget. Ett problem är dock att de ökande kostnaderna för resor till och från daglig verksamhet (ca 5,5 mnkr) inte ingår i den prestationsrelaterade medeltilldelning utan ska täckas av den fasta delen av resurstilldelningen (se nästa stycke).

Övriga LSS-insatser och insatser enligt socialtjänstlagen SoL (bilaga 2 sida 6)

Här avses hemtjänst (SoL), avlösare, ledsagare och kontaktpersoner (både LSS och SoL), personlig assistans enligt LSS samt ytterligare ett antal insatsformer.

Sammanlagt uppgick år 2007 detta slag av insatser till i snitt 537 per månad. Dock skedde en kraftig ökning under andra halvåret. Vid årsskiftet var antalet ca 600. De socioekonomiska förhållanden som ligger bakom denna kraftiga ökning har ännu inte kommit att beaktas av resursfördelningssystemet vid beräkningen av nämndens budget för år 2008.

I stadens budgetberedning (enligt resursfördelningssystemet) beräknas medelstilldelningen för detta slag av insatser utifrån befolkningstal och socioekonomiska förhållanden från tidigare år. Om det under året sker förändringar av betydelse för behovet av omsorg får det genomslag i budgeten först ett eller ett par år senare.

Individ- och familjeomsorg

Bilaga 1 (sid 5) samt Bilaga 2 (sid 7-9)

Inom individ- och familjeomsorg prognostiseras underskott om 3,0 mnkr.

Socialpsykiatrien prognostiserar underskott om 2,0 mnkr. Förändringen gentemot tertialrapport 1 beror på dels att en förväntad budgetförstärkning avseende tomgångshyror för den avvecklade verksamheten Lovisa avsågs och dels har enheten högre kostnader för HVB placeringar än vad som budgeterats.

Barn- och Ungdomsenheten prognostiserar ett underskott om 1,9 mnkr beroende på att fler dygnet runt placeringar har skett än vad som budgeterats. Enheten har ett fortsatt högt tryck på antalet inkomna anmälningar - främst när det gäller ungdomsärenden. Många ärenden har en så omfattande problematik att öppenvårdsinsatser inte är tillräckliga.

Vuxenenheten prognostiserar ett mindre överskott. Enheten har jobbat framgångsrikt med att ett stort antal LVM-anmälningar i stället kunna beviljas insatser enligt SoL.

Inom individ- och familjeomsorg utgörs ca hälften av resurserna av bistånd genom köp av platser vid hem för vård och boende (HVB), i familjehem eller i boenden. Antal *dygn* är det prestationsmått som används. Om dygnen under ett år divideras med 365 uttrycks prestationen i form av *heltidsplatser*.

<i>Anlitade heltidsplatser inom individ- och familjeomsorgen</i>	<i>Bokslut 2007</i>	<i>Budget 2008</i>	<i>Jan-aug 2008</i>	<i>Prognos 2008</i>
Boenden och placeringar (HVB) inom <i>socialpsykiatrien</i>	82	79	81	81
Placeringar (HVB, LVM, familjehem) och boenden inom <i>vuxenenheten</i>	55	52	49	50
Placeringar (HVB, LVU, familjehem) och jourhem inom <i>barn- & ungdomsenheten</i>	108	108	114	111

I stort bedöms prestationsutvecklingen ligga i linje med de beräkningar, som ligger till grund för budgeteringen.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Bilaga 1 (sid 5) samt Bilaga 2 (sid 11)

Inom ekonomiskt bistånd prognostiseras underskott om 6,5 mnkr.

Andelen bidragstagare som går till egen försörjning ligger fortfarande på en låg nivå och den minskning av antalet ärenden som förväntades ske 2008 i samband med införandet av jobbtorget har inte skett. Av de uppgifter, som lämnas från Jobbtorget om andel av deras ärenden som avslutas, framgår att av de två stadsdelsområden som Jobbtorget arbetar för ligger Hässelby-Vällingby på en väsentligt lägre procentandel än Bromma. Många av de personer från Hässelby-Vällingby som jobbtorget arbetar med behöver förstärka sina språkkunskaper. De insatser som ges från Jobbtorget sida är att förstärka språkkunskaperna och därmed förbättra deras möjligheter på arbetsmarknaden.

Inflyttningen till stadsdelsområdet har fortsatt under sommaren med flera hushåll som är beroende av socialbidrag för sin försörjning.

P.g.a. att antalet inte sjunkit har planerade personalneddragningar inte kunnat genomföras som planerat, vilket resulterat i överskridande av handläggningskostnaderna.

Under år 2007 uppgick antalet hushåll, som fick ekonomiskt bistånd, till i snitt 1 001 i månaden. Under första halvåret 2007 uppgick antalet till i snitt 1 037 för att under andra halvåret ha minskat till i snitt 947 hushåll.

Under första halvåret i år uppgår antalet hushåll till i snitt 930. Antalet bidragshushåll ligger således betydligt lägre än motsvarande period förra året men minskningstakten har avstannat.

Det för året beräknade genomsnittliga bidraget per hushåll och månad (7 340 kr) bedöms ligga fyra procent högre än föregående år. Utveckling av antalet bidragshushåll överensstämmer i stort med utvecklingen för staden som helhet.

Förvaltningens arbete med *arbetsmarknadsåtgärder* redovisar förväntat underskott om 0,1 mnkr. Målgrupp är personer som står långt ifrån arbetsmarknaden och som förbereds för jobbtorget alternativt utreds avseende arbetsförmåga.

Flyktingmottagande

Bilaga 1 (sid 5) samt Bilaga 2 (sid 10 och 12)

Inom flyktingmottagandet prognostiseras underskott om 3,6 mnkr.

Flyktingmottagandet är i verksamhetsplanen budgeterat med 16,4 mnkr (10,3 mnkr för introduktionsersättning och 6,1 mnkr för handläggning) för att i snitt per månad omfatta 491 personer. Från stadsledningskontoret har aviserats att budgeten kommer att räknas ner med 2,3 mnkr med anledning av att flyktingmottagandet minskat. Trots att antalet handläggare anpassats till minskande omfattning beräknas årsutfallet till 17,7 mnkr – ett underskott om 3,6 mnkr.

På samma sätt som för ekonomiskt bistånd är det av betydelse att Jobbtorgen kan hjälpa till att ordna egen försörjning för dem som remitteras.

Antalet hushåll, som omfattas av introduktionsersättning, uppgick år 2007 till i snitt 207 i månaden (maximum 247 noterades i april 2007). I juli 2008 var antalet 123.